

WELKOM

RECREATIEOORD
FORT ORANJE

SCHEPJE EN ZAKJE
VERPLICHT

Deel 10:
De Zwakke Schakel in de
RIEC-aanpak

- De ontruiming en sloop Fort Oranje was alleen mogelijk ondersteuning rechtspraak.
- Afgelopen tien jaar greep rechtspraak op cruciale momenten in en voorkwam daarmee dat de gemeente haar onteigeningsplan kon voltooien.
- Sinds 2017 lijkt dit anders te zijn.
- Rechtbank Zeeland-West-Brabant maar ook de Raad van State gaven de gemeente ondanks de hiervoor beschreven evidente onrechtmatigheid van de aanpak vrij spel bij de ontruiming en de sloop.
- Een mogelijke verklaring: gebruik van psychologische beïnvloedingstechnieken waarvan op 7 juni 2017 gehouden minisymposium onderdeel uitmaakt.
- De gebruikte technieken domineerden de afgelopen tien jaar steeds de werkwijze van beleidsmakers en politici.
- Argumenten werden vervangen door psychologische manipulatie. Hier volgt een reconstructie.

- De WOB-stukken en de IFV-evaluaties geven een inkijk in de frustratie die bij het bestuur leefde doordat Fort Oranje en Divine zich juridisch bleef verzetten.
- De verschillende projecten strandden daardoor bij de rechter.
- Bij andere RIEC-projecten speelde dit probleem kennelijk minder
- Dit is begrijpelijk omdat weinig burgers over de middelen en capaciteiten beschikken om zich tegen de onbeperkte mankracht en middelen van de staat te verdedigen hetgeen per definitie een asymmetrische strijd is.

- Daarom moest dit bij het project Bloedkoraal radicaal anders.
- Engel moest dit keer verslagen worden.
- Dit was de reden om de Gemeente Zundert te voorzien van ondersteuning vanuit de ministeries en vooral de Veiligheidsregio.
- *De zaak moest nu serieus aangepakt worden.*

7. De symbolische functie

Met het instellen van GRIP-4 werd aan de beheerder, de bewoners en de media (en daarmee aan het publiek) duidelijk gemaakt dat de zaak nu echt serieus werd aangepakt en de overheid niet langer aan de leiband van Engel zou blijven lopen. De overheid trok de regie naar zich toe, na die eerder te zijn kwijt geraakt. Feitelijk is deze slag ook nadien nog gemaakt en door politiek en media ook als zodanig ervaren en opgepakt.

- Dit was ook de sfeer die onder de projectdeelnemers leefde: Engel moest gezamenlijk verslagen worden.
- In het hierboven al besproken verslag van de Taakcommandantenoverleg op 5 juni 2017 is te lezen dat *de eigenaar en zoon hele slimme mensen zijn die precies weten hoe het werkt.*
- Het doel zou zijn om zich voor 15 miljoen euro uit te laten kopen.

■ geeft uitleg over het betreffende terrein, deelt mede dat er veel goederen vanaf komen (verwerking van tot op heden in goederen benodigt 2,5 fte voor de komende 6 maanden). Eigenaar en zoon zijn hele slimme personen, die precies weten hoe het werkt, waarbij het doel van de eigenaar is zicht uit te laten kopen (tot nu bekend bedrag 15 milj euro)

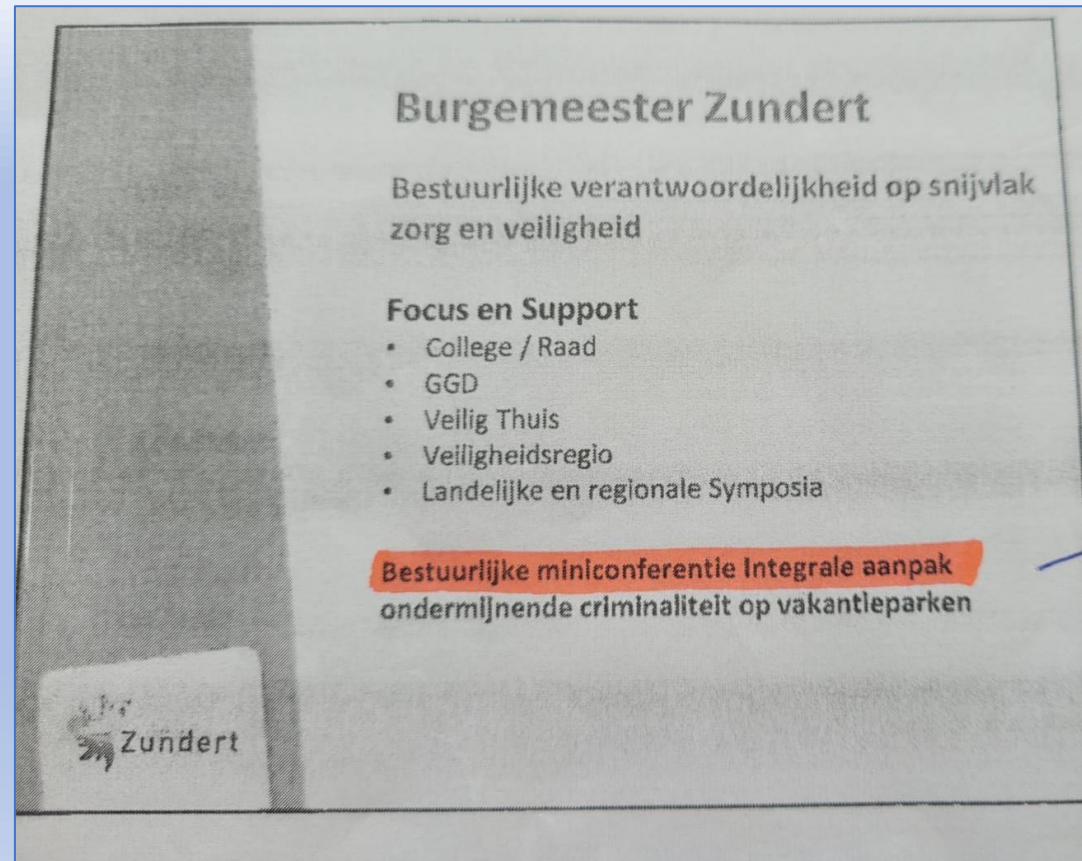
- In de IFV-evaluatie uit 2019 zijn gelijkstreckende opmerkingen te lezen.
- *Je laat een kleine gemeente in zijn eentje niet opboksen tegen Engel die de stad Rotterdam op de knieën kreeg.*

Bestuurlijke slagkracht

Om tot sluiting van Fort Oranje te komen, kwam al een aantal maanden met enige regelmaat een bestuurlijke klankbordgroep ‘Fort Oranje’ (met de burgemeesters van Zundert, Breda en Tilburg, de eenheidschef van politie-eenheid Zeeland-West-Brabant en de directeur van de GGD) bijeen. Sluiting vergde een stevige juridische onderbouwing en een herhuisvestingsplan. In zekere zin was deze klankbordgroep al een eerste opmaat naar GRIP-4. Door nu te spreken van een RBT werd de betrokkenheid van die anderen geformaliseerd. De opschaling was daarmee een duidelijk signaal dat Zundert er niet alleen voor stond. Zoals een respondent het verwoordde: “Je laat niet een kleine gemeente

in zijn eentje opboksen tegen Engel die de stad Rotterdam op de knieën kreeg.” De omvang en aard van de problematiek – zo waren de betrokkenen het wel eens – oversteeg de polsstok van de gemeente en daarmee ook die van de burgemeester van Zundert. Acute beslissingen die genomen werden

- Om een nieuwe nederlaag te voorkomen moest de zwakke schakel in het proces, namelijk de rechtspraak meegenomen worden in het proces.
- Bij de kick-off meeting van Bloedkoraal op 31 oktober 2016 was daarom vooraf al voorzien in een miniconferentie *Integrale aanpak ondermijnde criminaliteit op vakantieparken*.

- Uiteindelijk heeft dit minisymposium op 7 juni 2017 plaatsgevonden.

Save the date!

Minisymposium

Ondermijning in Zeeland en Brabant

OPSPORING, VERVOLGING EN BERECHTING

Woensdag 7 juni 2017 13.30-19.00u, Markiezenhof, Bergen op Zoom

Een professionele ontmoeting voor officieren van justitie, rechters, burgemeesters en wethouders die in hun werk te maken hebben met ondermijning of met gevolgen van de aanpak van ondermijning.

Ondermijning houdt veel professionals in de Veiligheidsregio Zeeland-West-Brabant bezig. Bij de bijeenkomst delen de aanwezigen inzichten en verdiepen zich aan de hand van thema's als:

- 'ondermijning': definitie, context en dynamiek
- integrale aanpak ondermijning in de regio Brabant en Zeeland, achtergrond en aanleiding
- dilemma's en vragen hierover bij politie, openbaar bestuur, justitie
- betekenis van deze focus voor keten opsporingsdiensten - openbaar ministerie - rechtspraak
- kennis over de rol en mogelijkheden van iedere professional

Het gesprek wordt ingeleid door:

Peter Noordanus, burgemeester van Tilburg en voorzitter Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
Kaspar Hermans, coördinator aanpak ondermijning Taskforce Brabant
Charles van der Voort, hoofdofficier van justitie parket Zeeland-West-Brabant
Marieke Koek, president rechtbank Zeeland-West-Brabant

Namens het gerechtshof,

Marieke Koek,
president rechtbank Zeeland-West-Brabant

Geef je op **vóór 26 april 2017**: stuur een e-mail naar j.de.jongh@rechtspraak.nl o.v.v. naam, functie, instantie en mailadres. Vragen? Mail naar dit adres of bel 06-25644393.

de Rechtspraak
Rechtbank
Zeeland - West-Brabant

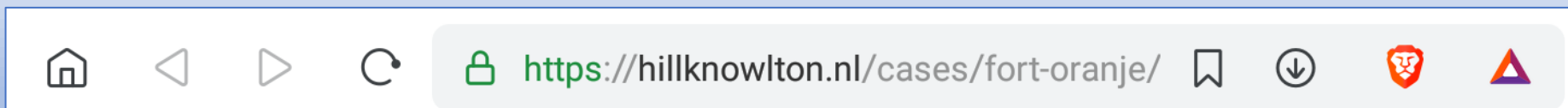

PETER TOPS | JAN TROMP
CUTERKANT

- Het IFV-rapport beschrijft dat de rechter een belangrijke rol speelde bij het slagen van de ontruiming en sloop.
- Bij een ongunstige uitspraak van de rechter *zou deze casus zeer waarschijnlijk als een plumpudding zijn ingestort.*
- Het wordt als dan ook als een grote overwinning beschouwd dat sinds juni 2017 alle juridische gevechten zijn gewonnen.

➤ In het gehele proces van ontruiming spelen echter ook de rechtelijke uitspraken een belangrijke rol. Eén van de kenmerken van 'de tegenstander' in deze casus was, dat systematisch vrijwel alle mogelijkheden werden aangegrepen om langs juridische weg het gelijk te halen. Iedere (gemeentelijke) onzorgvuldigheid kon het proces verstoren of zelfs noodlottig zijn. Het feit dat sedert juni 2017 vrijwel alle juridische gevechten zijn gewonnen, mag dan ook een groot succes worden genoemd. Zonder een belangrijke bevestigende uitspraak van de Raad van State (op 20 oktober 2017) zou de aanpak van deze casus zeer waarschijnlijk als een plumpudding zijn ingestort. Voor het welslagen van het juridische proces kunnen de gemeente(secretaris), het advocatenkantoor, maar naar wij begrepen ook een medewerker van het RIEC (die de Woningwet inbracht als mogelijke grondslag) als vaders van het succes worden genoemd.

- Om dit resultaat te behalen bespaarde de veiligheidsregio kosten noch moeite en huurde spindokter Jack de Vries van het PR-bureau Hill & Knowlton in.
- Volgens de website kregen zij de opdracht om de voorbereiding van de overname van het beheer en de ontruiming van Fort Oranje te ondersteunen.
- Dit deed zij door het negatieve beeld over de aanpak in de media te doen kantelen en regie te krijgen op de berichtgeving. Het artikel werd onlangs van de website verwijderd.

Vraag

De Gemeente Zundert heeft Hill+Knowlton Strategies gevraagd te ondersteunen bij de voorbereiding van de overname van het beheer en de ontruiming van camping Fort Oranje: een camping met sociaal kwetsbare bewoners, seizoenarbeiders met allerlei nationaliteiten en criminelen. De opdracht was tweeledig:

- hoe kunnen wij de voor de gemeente negatieve berichtgeving kantelen, zodanig dat er regie op berichtgeving ontstaat?
- hoe kunnen wij stakeholders positief beïnvloeden en daarmee ook de voortgang van het proces borgen?

Bestaande wetgeving voorzag niet een aanpak om als overheid een camping (bedrijf) over te nemen: een proces wat kortom juridisch, politiek en communicatief zeer zorgvuldig doorlopen moest worden.

- De opdracht bestond voorts uit het *positief beïnvloeden van stakeholders en daarmee ook de voortgang van het proces te borgen*.
- Het probleem hierbij was volgens Jack de Vries dat bestaande wetgeving niet voorzag in een aanpak om als overheid een camping(bedrijf) over te nemen.
- Daarom was het een proces dat *juridisch, politiek en communicatief zeer zorgvuldig doorlopen moest worden*.
- Het PR-bureau claimt bijgedragen te hebben aan de succesvolle overname van het beheer van de camping waarbij het artikel specifiek noemt dat de gemeente in alle juridische procedures in het gelijk is gesteld. Een van de stakeholders is de rechtspraak.

Resultaat

De gemeente is er uiteindelijk, samen met de Veiligheidsregio, in geslaagd om het beheer van de camping succesvol over te nemen. In alle juridische procedures die onder andere door camping eigenaar Cees Engel in gang werden gezet is de gemeente in het gelijk gesteld. De ontruiming van de camping is, in verschillende fasen, succesvol verlopen. De gemeente heeft zich ingespannen om voor de zittende bewoners een passende oplossing te zoeken en heeft dat actief gecommuniceerd. Behalve steun van de rechter heeft de aanpak van de Gemeente Zundert ook bijval gekregen van onder meer de Minister, de provincie en andere bestuurlijke stakeholders. Het onderwerp 'ondermijning' – en de aanpak ervan – heeft tenslotte een plek gekregen in het regeerakkoord van het kabinet. Het Instituut Fysieke Veiligheid heeft de ontruiming van Fort Oranje geëvalueerd. De conclusies over het handelen rond de ontruiming waren zeer positief.

- Ondanks de cryptische omschrijving is duidelijk wat de opdracht aan Jack de Vries was: hoe neem je de stakeholders mee in een onrechtmatige – een bevoegdheid daartoe ontbreekt immers - overname en sluiting van Fort Oranje?
- Een van deze stakeholders is de rechtspraak. Het antwoord daarop is de inzet van psychologische manipulatie.
- Dit instrument kwam de afgelopen tien jaar steeds meer in zwang om irrationeel beleid door te drukken.
- De kern van deze techniek is dat beleidsmakers hun politieke keuzes niet meer verdedigen met argumenten maar een beroep doen op cognitieve hersenprocessen.
- PR-bureaus als Hill & Knowlton zijn ervaren in dit soort processen.

Psychologie en beleid

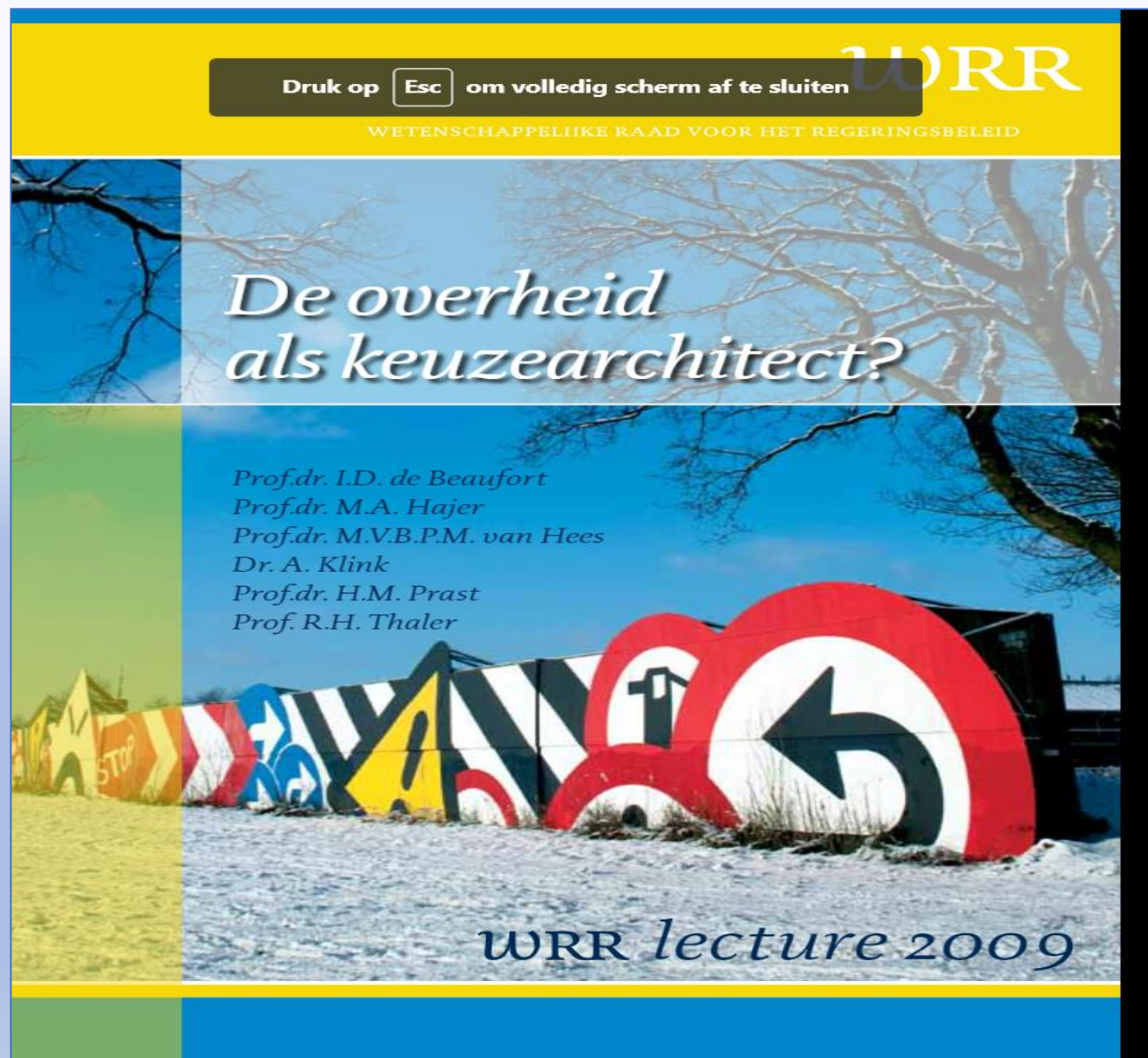
- De inzet van psychologie door de overheid om burgers te beïnvloeden is niet nieuw. Verschillende ministeries zetten al tientallen jaren gedragswetenschappers in.
- De doorbraak kwam met het handboek *Public Policy Nudges* van Richard H. Thaler uit 2008 dat een kader biedt voor beleidvorming met de toepassing van psychologische technieken.

**PUBLIC POLICY NUDGES:
THE GOVERNMENT AS CHOICE ARCHITECT**

Richard Thaler

Let me start by saying what our goals were in writing this book. We had two ambitious goals. The first one was to try and create a framework for thinking about public policy that employed the idea of behavior economics and could possibly show how these ideas could be applied to many of the important problems that face the world today. So this was the merely ambitious goal. The ridiculously am-

- Dit boek werd door beleidsmakers en politici wereldwijd enthousiast omarmd.
- Thaler sprak in 2009 ook in Nederland bij de jaarlijkse WRR-lezing onder de veelzeggende titel *De overheid als keuzearchitect?*

- Thaler ontving in 2017 de Nobelprijs voor zijn bijdrage aan de *gedragseconomie*.
- Nudges vormt de basis voor een verschuiving in de benadering van de burger.
- Hij betoogt dat mensen *systematisch irrationeel* zijn.

The image is a screenshot of a web browser displaying a news article from the WRR (Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid) website. The browser's address bar shows the URL: <https://www.wrr.nl/actueel/nieuws/2017/10/10/nobelprijs-voor-richard-h.-thaler-keynote-spreker-van-de-wrr-lecture-2009>. The WRR logo is prominently displayed at the top, with the full name 'WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID' underneath. A dark navigation bar contains the text 'Home > Actueel > Nieuws >'. The main headline reads 'Nobelprijs voor Richard H. Thaler, keynote spreker van de WRR-Lecture 2009', with a sub-headline 'Nieuwsbericht | 10-10-2017 | 11:50'. The article text states: 'De Nobelprijs voor de economie 2017 is toegekend aan Richard H. Thaler, voor zijn bijdrage aan de gedragseconomie. Het Nobelprijscomité roemt zijn werk dat psychologisch realistische assumpties inbrengt in de analyse van economisch keuzegedrag.' Below the text is a small video thumbnail showing Richard H. Thaler speaking at a podium. To the right of the thumbnail, a search icon is visible, and the text continues: 'In 2009 werd de jaarlijks door de WRR georganiseerde Lecture door Thaler verzorgd. Daarin maakte hij duidelijk dat mensen systematisch irrationeel zijn. Het niet rekening houden met systematische'.

- In 2011 kwam de WRR op basis van Thaler zelf met het handboek voor beleidsmakers *Hoe mensen keuzes maken: de psychologie van het beslissen*.
- Het boek richt zich op beleidsmakers en politici en geeft een samenvatting van nuttige manipulatietechnieken.

- Het boek merkt over *Nudges* op dat dit een brede interesse gewekt heeft voor de psychologische kanten van sturing, ook onder beleidsmakers die op zoek zijn naar een nieuwe list om onoplosbare beleidsopgaven door te drukken.

zonder. Het is een even aanstekelijk als pragmatisch boek dat brede interesse heeft gewekt voor de psychologische kanten van sturing, ook onder beleidsmakers. Die zien zich immers dagelijks gesteld voor taaie, schijnbaar onoplosbare beleidsopgaven, dus iedereen die de indruk wekt een nieuwe list te kennen kan onmiddellijk rekenen op warme belangstelling. Een voorhoede van beleidsmakers staat te popelen van ongeduld om de nieuwe inzichten te vertalen naar de Nederlandse praktijk.

- De kern van de techniek is het uitgangspunt dat keuzes niet tot stand komen op basis van rationele afwegingen maar enkel het resultaat zijn van onbewuste processen.
- Het boek toont de zwaktes in ons brein en welke emoties aangesproken moeten worden om deze processen ongemerkt te beïnvloeden richting de gewenste keuze.
- Waarom een overheid nog pogingen zou moeten doen om haar burgers nog met argumenten tot andere keuzes zou bewegen als we niet vrij zijn in deze keuzes.

...wil' (Tiemeijer 2011). Ze kunnen eenvoudig niet zonder dit concept. Immers, als menselijk gedrag níet het gevolg is van bewuste keuzes maar enkel het resultaat van onbewuste processen, waarom zou de overheid dan nog pogingen doen om burgers met argumenten tot andere keuzen te bewegen? En als we niet vrij zijn in onze keuzen, mag je iemand dan nog wel moreel verantwoordelijk stellen voor zijn daden? Moet bijvoorbeeld het strafrecht dan niet volledig op de schop? En

- De auteurs waarschuwen dat de toepassing van deze beïnvloedingstechnieken niet mogen leiden tot een afglijden naar kwalijke vormen van manipulatie.
- *Het doel heiligt niet de middelen.* Sommige vormen van manipulatie zijn moreel onaanvaardbaar.
- De overheid moet volgen Thaler afzien van beleid dat zij publiekelijk niet kan of wil verdedigen.
- *Als bepaalde vormen van sturing het daglicht niet kunnen verdragen, begin er dan niet aan.*

zegt, het is onmogelijk een keus strikt neutraal voor te leggen. De relevante vraag is dus niet of er wel of niet wordt beïnvloed, maar welke vorm en welke mate van beïnvloeding de voorkeur heeft c.q. acceptabel is. Natuurlijk zijn er wel grenzen. We moeten voorkomen dat de overheid kan afglijden naar kwalijke vormen van manipulatie. Het doel heiligt niet de middelen. In theorie is het denkbaar dat sommige vormen van manipulatie via strategie I zo extreem zijn dat zij in zichzelf moreel onaanvaardbaar zijn. Een voorbeeld is subliminale beïnvloeding. Dat is

Thaler en Sunstein (2008) erkennen de gevaren van het hellende vlak, en zoeken het antwoord in transparantie. De overheid moet afzien van elk beleid dat zij niet publiekelijk kan of wil verdedigen. Als bepaalde vormen van sturing het daglicht niet kunnen verdragen, begin er dan niet aan. Dit is een verstandig uitgangspunt. De vraag is hoe deze transparantie operationeel kan worden vormgegeven. Twee suggesties voor richtlijnen.

Vraag: nam de overheid deze waarschuwing voldoende serieus?

- Zoals we hierboven bij Fort Oranje zagen, heiligt bij de RIEC-aanpak het doel de middelen.
- Dit geldt ook voor de inzet van deze manipulatietechnieken om onrechtmatig beleid te kunnen doorzetten.
- Hierna zullen de technieken die het RIEC gebruikte om de rechtspraak te beïnvloeden.
- Rechters zijn net als andere mensen niet immuun voor deze vorm van beïnvloeding.

Rechterlijke beïnvloeding bij Fort Oranje

- Hoe neem je de rechtspraak mee in het proces bij de onrechtmatige ontruiming van Fort Oranje? Dat was de opdracht aan spindokter Jack de Vries.
- In de eerste plaats door *proactief stakeholdermanagement en proactief mediabeleid*.
- Strakke beeldregie., beelden van de burgemeester met uniformen op de achtergrond, het verspreiden van persberichten.

Aanpak

Proactief stakeholdermanagement en proactief mediabeleid moesten leiden tot een verandering van de beeldvorming rondom Fort Oranje en de aanpak van de Gemeente Zundert. Daarnaast moest steun voor de aanpak van de gemeente dusdanig vergroot worden, dat die effectief kon worden doorgezet. Hill+Knowlton is opgetreden als rechtstreekse adviseur van de burgemeester en de Veiligheidsregio. Bovendien hadden wij de lead in het communicatieproces van een GRIP4-situatie. Een unieke, nauwe samenwerking tussen bestuurders, communicatieadviseurs, GGD, Brandweer en Politie.

Strakke beeldregie is daarbij gevoerd om het gezag van de overheid te versterken: uniformen aan tafel bij de persconferentie, alsmede de burgemeester die de bewoners met een megafoon toesprak met op de achtergrond eveneens agenten. Er is regie gevoerd op communicatie over de eigen kanalen: het verspreiden van persberichten via de gemeentelijke website en het gemeentelijke Twitterkanaal, actieve retweets van relevante berichtgeving die het beleid van gemeente ondersteunde. Voor specifieke zorgen van inwoners heeft de gemeente inloopspreekuren georganiseerd, met name gericht op de herhuisvesting van bewoners.

- Het RIEC bestaat grotendeels uit pr-medewerkers.
- De meeste vacatures voor het RIEC hangen samen met communicatie, criminologie en gedragswetenschap.

Communicatiemedewerker RIEC Den Haag

€ 2.865 - € 4.208 per maand

...veiligheid? Hbo | Tijdelijk | Regulier | €2865 - €4208 | 36 uur - 36 uur Wat ga je doen? Geen dag als communicatiemedewerker bij het RIEC Den Haag is hetzelfde. Doordat we met een klein...

Gemeente Den Haag

Den Haag

11 dagen geleden

Communicatieadviseur

€ 2.973 - € 4.494 per maand

...strategisch * *naar tactisch en operationeel niveau? Wij maken graag kennis met jou! * * _Samen sterk tegen ondermijning _ _Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland positioneert zich als partner, die...

Taskforce RIEC Brabant - Zeeland

Rijen

6 dagen geleden

Communicatiemedewerker

€ 2.865 - € 4.208 per maand

...ben je ook een echte samenwerkende duizendpoot? * *Wij maken graag kennis met jou! * * _Samen sterk tegen ondermijning _ _Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland positioneert zich als partn...

Taskforce RIEC Brabant - Zeeland

Rijen

- In het mediabeleid gebruikte het RIEC een aantal manipulatieve technieken die hier kort aangestipt worden.
- In de eerste plaats werd Fort Oranje tot een morele kwestie gemaakt.
- De machteloze overheid tegenover een slimme huisjesmelder die misbruikt maakt van weerloze kwetsbare mensen.
- Zonder een feitelijke onderbouwing werd het beeld verspreid dat de controle kwijt was en drastisch ingrijpen onvermijdelijk zou zijn.

woon niet kan”. Haidt spreekt van morele intuïties, dat wil zeggen, sterk affectief gedetermineerde overtuigingen over wat goed en fout is, die zonder enige bewuste afweging of redeneren in ons bewuste opkomen en ons oordeel bepalen.

Tegenwoordig gaan veel psychologen ervan uit dat moreel oordelen primair affectief van aard is (Ditto, Pizarro en Tannenbaum 2009). Natuurlijk geven we vaak allerlei redenen voor deze morele oordelen, maar wélke redenen we aandragen wordt beïnvloed door onze eerste affectieve reactie. In feite zijn het dus confabulaties. We zijn ons echter niet altijd bewust van het achteraf rechtvaardigende karakter van onze redenen. We geloven oprecht dat zij de basis vormen voor

- Door een kwestie moreel te maken wordt een affectieve reactie uitgelokt.
- Morele oordelen zijn zo sterkt affectief geladen dat maar weinig mensen uit eigen beweging hun eerste intuïtieve oordeel door logisch redeneren herzien.
- Het primaire denkproces wordt uitgeschakeld. Dit heeft tot gevolg dat de ontvanger een moreel oordeel voelt dat achteraf met daarbij bedachte redenen gerechtvaardigd wordt.
- Een geschikt middel om de rechtspraak te beïnvloeden.
- De boodschap van de gemeente was: *we doen het voor de mensen.*

geren door alle relevante informatie erbij te betrekken. Alleen is niet gezegd dat dit ook gebeurt. Integendeel, juist omdat morele oordelen zo sterk affectief geladen zijn, komt het maar weinig voor dat mensen geheel uit eigen beweging en louter door logisch redeneren zichzelf ertoe dwingen hun eerste intuïtieve oordeel te herzien.

een *gevolg* daarvan. Eerst is er de morele intuïtie, pas daarna stellen we onszelf de vraag in hoeverre iemand eigenlijk de vrijheid had om anders te handelen. Het antwoord op die vraag wordt sterk beïnvloed door onze wens de eerste morele intuïtie 'waar' te maken. Dit is althans de stelling van Pizarro en Helzer. "Rather than serve as a prerequisite for moral responsibility, judgments of freedom often seem to serve the purpose of justifying judgments of responsibility and blame"

Het gebruik van dramatische beelden speelt een belangrijke rol.

- Dat het RIEC deze werkwijze hanteert, zagen we ook bij de presentatie aan de Zundertse gemeenteraad daags voor de aankondiging van de sluiting.
- De raad moest net als de rechtspraak meegenomen worden in het proces *zonder inhoudelijk op subject of object in te zoomen*.
- Dat gebeurde door het tonen van sfeerbeelden waarmee een beroep op emoties gedaan wordt.
- Vervolgens was het de opgave om bewustwording en *het inbeelden van een niet gewenst voorland met een indringende rapportage en sfeerbeelden*.
- Dit is ook een NLP-techniek waarmee aan de ontvanger een opdracht gegeven wordt. Een *call to action*.

1. De burgemeester als eindverantwoordelijk bestuurder is al gevraagd committent te geven op deze aanpak. In het verlengde bedenken hoe we het college en de raad meenemen in dit proces, zonder al te inhoudelijk op subject of object in te zoomen. Op 19 maart zijn de verkiezingen waarna mogelijk wat mutaties in het college kunnen plaatsvinden. De samenstelling van de raad zal wijzigen. De huidige raad is mede verantwoordelijk voor de erfenis en de overdracht aan de nieuwe. We laten een indringende rapportage , c.q. sfeerbeelden zien.

- De gemeenteraad kreeg een serie afbeeldingen te zien met alarmerende situaties van hennepplantages, een verkeerd aangesloten gasfles en slechte woonomstandigheden.
- Juridische argumenten en ter zake doende feiten worden hierbij zorgvuldig vermeden.

Is voorbesproken met de Burgemeester. De 'sfeerbeelden van Zundert zijn gecombineerd met die van het RIEC. Voorstel is gedaan om op de 26^e 10.2 e. en 10.2 e bij het presidium te laten kennismaken met wat 'sfeerbeelden'.

De nieuwe raad zal op een ludieke wijze geconfronteerd moeten worden met het 'sfeerbeeld' van Zundert. Opgave is hier de bewustwording en het inbeelden van het niet gewenst voorland. We zullen hen met de keiharde feiten te confronteren. De Burgemeester zal hiervoor groen licht moeten geven en een hoofdrol moeten vervullen. Van belang is hier voor haar het veiligheidsaspect en mag geen punt van onderhandeling zijn. Dat moet gegarandeerd zijn.

Wie dit leest
wordt per direkt
verwijderd

- Ook in de verschillende rechtszaken is een beroep gedaan op deze technieken. Wie het verweer van de gemeente bekijkt, vindt vooral emotie.
- De gemeente deed in de eerste plaats aan beeldvorming door Engel neer te zetten als een afkeuringswaardig individu.
- Dit is een duidelijke vorm van framing, een krachtig instrument tot beïnvloeding

De laatste jaren wordt het begrip *framing* in het Nederlandse publieke debat nog breder gebruikt, bijvoorbeeld om processen van politieke betekenisgeving te duiden (zie bijvoorbeeld De Bruijn 2010; Kuitenbrouwer 2010). Beleidsmakers kunnen criminaliteit van allochtonen *framen* als een probleem van achterstelling (discriminatie) of als een probleem van botsende culturen (achterlijke cultuur). De politicus die erin slaagt zijn *frame* tot het dominante te maken kan veel stemmen winnen. Met deze betekenis van het begrip *framing* zijn we inmiddels ver verwijderd van de oorspronkelijke betekenis van Tversky en Kahneman. De kern blijft echter gelijk. In alle gevallen gaat het erom dat men de voorkeuren van mensen sterk kan beïnvloeden door dezelfde achterliggende realiteit verschillend te presenteren.

- Zo bestond de conclusie van antwoord van de gemeente in het kort geding op 31 augustus 2017 voor de helft uit krantenartikelen uit Rotterdam en sfeerbeelden van Fort Oranje.
- De juridische argumenten zijn weinig steekhoudend, spelen een ondergeschikte rol in de verdediging en proberen vooral bestaande wetgeving op te rekken om de handelwijze van de gemeente te legitimeren.
- Zoals hiervoor al besproken, wisten de betrokkenen dat een bevoegdheid voor de overname ontbrak.

**Voorzieningenrechter van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant, team kanton,
locatie Breda**

Rol nr.: C/02/334579/KGZA 17-559
Zitting: 31 augustus 2017 te 13:30 uur

CONCLUSIE VAN ANTWOORD

Deze is goed op te knappen, zei ik. Daar heb ik er nog 500 van.

▲ Een beeld uit de SBS-docu Fort Oranje, waar presentator Dennis van der Geest met Cees Engel over de totaal verpauperde camping loopt. © RV

'Cees Engel? Die man was compleet maf'

Sinds de onthutsende SBS-docu Fort Oranje is Cees Engel een landelijke bekendheid. De uit Rotterdam verjaagde 'krottenkoning' roept veel herinneringen op, zeker bij advocaat Rhijnsburger.

Antti Ljukko 25-02-17 11:04 Laatste update: 12:52

Terugdenkend aan Cees Engel moet advocaat Ton Rhijnsburger zo nu en dan grinniken. Zelfs hardop lachen. Want Engel, ooit de beruchte krottenkoning van Rotterdam, is en blijft een 'mysterieus fenomeen'.

„Het is een sjacheraar, zeer zeker“, zegt de bekende sociaal jurist. „Een boer wellicht. Maar of Engel echt slecht is? Ik betwijfel het. Engel paste ook helemaal niet in dat wereldje van pandjesbazen. De man was eigenlijk compleet maff“

Het is een sjacheraar, zeer zeker

- Ton Rhijnsburger

Beruchte huisjesmelker Cees Engel failliet

Het vastgoedbedrijf van de omstreden Rotterdamse pandjesbaas Cees Engel is gisteren door de rechtbank failliet verklaard. Het gaat om C. Engel Vastgoed Rotterdam BV.

Rotterdam probeert al jaren op te treden tegen huisjesmelkers om malefide praktijken met overbewoning, te hoge huren en verpaupering tegen te gaan. (ANP)

De nu 69-jarige Cees Engel houdt zijn reactie op het bankroet tegenover Het Financieele Dagblad desgevraagd beperkt tot: 'Geen commentaar'.

Zeer omstreden

Engel was een zeer omstreden persoonlijkheid in de Rotterdamse onroerendgoedmarkt. Op het vorige dieptepunt van de huizenmarkt in de jaren tachtig kocht de oud-biochemicus van het Rotterdamse levensmiddelenbedrijf Van Nelle op grote schaal goedkope woningen in de Maastad. Zijn verzameling liep op tot zeker 700 woningen. Die verhuurde hij. Onderhoud pleegde hij niet of nauwelijks.

Volgen via mijn nieuws

♥ Vastgoed

Advertentie

Nieuw
fd · focus
Dagelijks de 7 meest essentiële artikelen uit FD met focus op en innovatie.
Probeer nu gratis

Advertentie

FD Totaal
Ons meest complete abonnement
nu tijdelijk voor 25,- per maand
fd. abonneer nu

Laatste nieuws

- Ook de invloed van *priming* mag niet onderschat worden.
- Mensen worden onbewust geactiveerd. Door te denken aan bepaald gedrag is de kans al vergroot dat dit ook wordt uitgevoerd.
- Priming kan via elke vorm van communicatie plaatsvinden, zowel via de media als middels bijeenkomsten zoals een minisymposium.

Effecten van *priming*

Priming kan allereerst grote invloed hebben op attitudes en oordeelsvorming. In een van de eerste *priming*-studies vroegen Higgins et al. (1977) aan proefpersonen een lijst van woorden te bestuderen. De lijst was zo samengesteld dat bij sommige proefpersonen de eigenschap 'avontuurlijk' werd geactiveerd en bij an-

2.1 Onbewuste processen

De manipulatie met de bejaardenwoorden is een voorbeeld van wat *priming* wordt genoemd. Dat is het activeren van mentale concepten zoals normen, doelen, kenmerken of stereotypen, waardoor deze concepten makkelijker toegankelijk worden. Ze komen dichterbij de oppervlakte van de geest, en krijgen daardoor invloed op onze woorden en daden. De *prime* kan van alles zijn. In het onderzoek van Bargh et al. fungeerde een reeks woorden als *prime*, maar ook andere stimuli kunnen een *prime* zijn, zoals bepaalde geluiden, kenmerken van de fysieke omgeving, het gedrag van mensen om je heen – eigenlijk alles dat zintuiglijk waarneembaar is. De *framing*-effecten die in het vorige hoofdstuk werden

- Als onderdeel van een proactief stakeholder management werden tijdens het minisymposium op 7 juni 2017 tussen de taskforce/RIEC en de rechtspraak verschillende presentaties getoond.
- Hoewel Kasper Hermans onder ede verklaarde dat *zeker over Fort Oranje gesproken is* bevatten de algemene presentaties slechts indirecte verwijzingen naar Fort Oranje.
- Een aantal slides zijn ook na een kort geding niet vrijgegeven.

- Aan de rechtspraak werd dramatische schildering van de *ondermijnende criminaliteit* met sprekende sfeerbeelden en de daarvoor bedachte oplossingen door een integrale aanpak getoond zonder een juridische en wetenschappelijke onderbouwing of context.
- Hoogleraar Jan Brouwer van de Universiteit Groningen noemde de aanpak van ondermijnende criminaliteit *een politiek frame zonder een feitelijke basis*.
- In de aan de rechters getoonde presentatie worden recreatieparken genoemd als locaties waar *de onderwereld zich met de bovenwereld vermengen*.

Criminele ondermijning

INGRIJPEN IN DE BOVENWERELD

BRANCHES

AUTOVERHUUR
POST- & KOERIERSDIENSTEN
FINANCIELE SECTOR
AMATEUR VOETBAL
VASTGOED ETC

MENSEN

GROEPEN ALSIN:
AGRARIËRS,
PILLENSLIKKERS ETC

GEBIEDEN

RECREATIEPARKEN
HAVENS
INDUSTRIETERREINEN
WIJKEN ETC

- Dit vormt op zichzelf een ontoelaatbare beïnvloeding omdat de door de sprekers verdedigde aanpak gebruikt werd tegen Fort Oranje en de aanwezigen wisten dat hieruit rechtszaken zouden volgen waarover zij moesten oordelen.
- Met dit soort bijeenkomsten doet de taskforce/RIEC zowel aan *priming* als andere vormen van psychologische manipulatie.
- Door de machteloosheid van de overheid te benadrukken, worden rechters onbewust deelgenoot gemaakt van het probleem waar zij een oplossing voor kunnen bieden.
- De beïnvloeding ging nog verder.
- Het minisymposium bestond uit een algemeen deel en een deel waarbij kleine groepjes met elkaar in discussie gingen. Hiervoor gebruikte de gemeente een presentatie van 5 slides om haar probleem aan de rechter duidelijk te maken.

Fort Oranje

Het probleem

- Recreatiepark Fort Oranje zal nimmer meer als normale camping gaan functioneren

- Mensonterende situatie
- Sociaal / Maatschappelijke misstanden
- Verloedering en Wanorde
- Ondermijnende criminaliteit
- Geen perspectief op herstel

Cijfers en feiten

- **Gebiedsgrootte 24 hectare**
- **Vergunning voor 712 staanplaatsen, een trekkersveld en diverse opstallen en voorzieningen**
- **Aantal ingeschrevenen in BRP > 500**
- **Aantal bewoners > 600**
- **Aantal kinderen > 120**
- **Aantal “Midden-Oost-Europeanen” > 325 waarvan > 170 Roemenen**
- **Nieuwe inschrijvingen in 2016 > 240**
- **Grote hoeveelheid dieren divers in soort**
- **Er zijn > 55 bedrijfjes gevestigd**

Historie

- Sinds 2009 tot heden integrale handhavingsacties door verenigde overheden
- Talloze juridische procedures tot aan Raad van State
- Bestuurlijke ongehoorzaamheid (Inschrijvingen), maar rechter stelt dat wel ingeschreven moet worden
- Twee eerdere concrete pogingen om camping (tijdelijk) te sluiten (brandveiligheid en Milieu)
- Kosten hulpverlening en handhaving > € 800.000,00 per jaar
- Publieke discussie en brede verontwaardiging na SBS6 documentaire
- Bezoek vice-premier Asscher (maart 2017)

Tijdslijn

➤ Juni – juli 2017

*9 juni voorlopig besluit sluiting – mogelijkheid
zienswijzen (2x 2 weken) – definitief besluit 7 juli*

➤ Juli- augustus 2017

*Mogelijkheid voorlopige voorziening aan te vragen bij
de rechter door de eigenaar (periode 4 weken)
Vanaf 4 augustus: uitvoering geven aan besluit, start
herhuisvesting*

➤ Augustus – september 2017

*Uitspraak rechter indien procedure voorlopige
voorziening is gestart*

➤ Vanaf september 2017

*Verdere herhuisvesting bewoners, overname beheer
Werken aan structurele oplossing gebied Fort Oranje*

- Deze slides benadrukken nogmaals de machteloze positie van de gemeente met als uitgangspunt verongelijkheid dat het niet lukt om de camping te sluiten.
- Alternatieve oplossingen zijn in dit frame bij voorbaat uitgesloten.
- Vanzelfsprekend kan achteraf niet vastgesteld worden in hoeverre deze beïnvloeding een rol gespeeld heeft bij de ongunstige uitspraken en vonnissen doch de schijn van vooringenomenheid had voorkomen moeten worden.
- Dan kan hier tot slot nog de deelname van de Raad voor de Rechtspraak aan het door voormalig burgemeester van Tilburg en hoofdrolspeler bij de aanpak Fort Oranje Peter Noordanus opgezette Strategisch Beraad Ondernijning genoemd worden waarmee de rechtspraak deelgenoot gemaakt is in de integrale aanpak.

Strategisch Beraad Ondernijning (SBO)

➔ Ondernijnde criminaliteit

➔ Mensenhandel

➔ Integraal afpakken

➔ [Strategisch Beraad Ondernijning \(SBO\)](#)

➔ Versterking aanpak Kabinetsperiode 2017-2021

➔ High Impact Criminaliteit

➔ Woninginbraken

➔ Overvallen en straatroof

➔ Geweld

➔ Cybercriminaliteit

Delen

Om de versterking van de aanpak ondernijning verder vorm te geven, is begin 2018 het [Strategisch Beraad Ondernijning \(docx, 39 kB\)](#) (docx, 39 kB) in het leven geroepen. Hierin hebben landelijke, regionale en lokale partners zitting.

Aan het landelijk overleg nemen in ieder geval politie, OM, VNG, regioburgemeesters, G40, belastingdienst, en de ministeries van BZK, JenV en Sociale Zaken deel. Ook de bijzondere opsporingsdiensten, de KMAR en de Raad voor de Rechtspraak doen mee. Oud-burgemeester Peter Noordanus is onafhankelijk voorzitter van dit overleg. Doel is om een beweging in gang te zetten die de aanpak van ondernijning versterkt op zowel lokaal, regionaal, landelijk als internationaal niveau. Het overleg gaat knelpunten in de aanpak identificeren, voorstellen voor oplossingen formuleren en deze agenderen bij de juiste tafels. Waar nodig zal het overleg met concrete handreikingen ondersteuning bieden. Daarnaast richt het overleg zich op het verzamelen van goede voorbeelden en het stimuleren van innovatie. Over de besteding van de extra middelen uit het regeerakkoord brengt het overleg advies uit. De deelnemers aan het Strategisch Beraad Ondernijning krijgen ondersteuning van een aanjaagteam.

[Persbericht](#) 'Benoeming onafhankelijk voorzitter Landelijk Strategisch Overleg Aanpak Ondernijning'.

- Onlangs overleed Cees Engel na tientallen jaren doelwit geweest te zijn van een overheid die hem tegen elke prijs wilde overwinnen.
- De mediastrategie die deze strijd begeleidde belast zijn nagedachtenis met een onterecht imago als kwaadaardige huisjesmelker.
- Engel procedeerde niet omdat hij recalcitrant was maar hij kon niet tegen onrechtvaardigheid.
- Hij kon dan ook niet accepteren dat de overheid een oneerlijke strijd voerde.
- Ook als samenleving mogen we niet rusten in een overheid die de wet als een vrijblijvend advies beschouwt zoals we dat zien bij de aanpak van Fort Oranje.
- De rechtspraak draagt hierin een grote verantwoordelijkheid.

OMROEP BRABANT Home Voor mij Media Ontdek Meer

Advertentie

Cees Engel, voormalig eigenaar van probleemcamping Fort Oranje, overleden

14 augustus om 22:33 • Aangepast 15 augustus om 12:23

WhatsApp Twitter Facebook LinkedIn Link

NL

Cees Engel (foto: ANP).

Cees Engel, voormalig eigenaar van camping Fort Oranje in Rijsbergen, is